

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maidon, sianlihan ja
viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että rukiin vientikustannusmaksua korotettaisiin 20 pennistä 70 penniin kilolta. Maidon, sianlihan ja muiden viljojen vientikustannusmaksut säilyisivät ennallaan. Vientikustannusmaksuilla katetaan maataloustulolain (736/89) mukaista maataloustuottajien osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

Rukiin vientikustannusmaksun korotus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä elokuuta 1993 lukien. Vientikustannusmaksun korotus on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston päätöksellä sanotusta ajankohdasta lukien.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien 20 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitaroituksiin jauhamalta viljakilolta.

Rukiin vientikustannusmaksun korotusesitys perustuu viljan markkinatilanteeseen. Odotettavissa olevan viljasadon arvioidaan tässä vaiheessa ylittävän kuluvalle hinnoitteluvuodelle asetetut leipäviljan viljelytavoitteet sekä kuluksen.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Rukiin vientikustannusmaksun korotuksen arvioidaan lisäävän markkinointimaksujen tuottoa noin 30 miljoonalla markalla kuluvan vuoden ruissadon osalta.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja

metsätalousministeriössä. Ehdotettu muutos perustuu maataloustuloneuvotteluosapuolten esitykseen.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Rukiin vientikustannusmaksun muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan kuitenkin 1 päivästä elokuuta 1993 lukien. Rukiin vientikustannusmaksu on tarkoitus saattaa voimaan sanotusta ajankohdasta lukien valtioneuvoston päätöksellä.

5. Säättämisjärjestys

Maataloustulolain tavoitteiden kannalta on tärkeää, että maataloustuotteiden markkinointi toimii häiriöttömästi. Markkinoinnin turvaamiseksi on lain 14 ja 15 §:ssä säädetty valtion ja maataloustuottajien välisestä maataloustuotteiden vientikustannusvastuusta. Lain 16 §:n 1 momentin mukaan maataloustuottajien osuus

vientikustannuksista peritään maataloustuotteiden markkinoimis- ja muina maksuina sekä veroina.

Viljan markkinat toimivat siten, että uuden satovuoden vilja tulee markkinoille maataloustulolain 2 §:ssä tarkoitetun heinäkuun 1 päivänä alkavan hinnoitteluvuoden alettua. Viljan tasaisen markkinoilletulon turvaamiseksi noudatetaan viljan hinnoittelussa hintaporrastusta, jonka mukaan viljan hinta tasaisesti nousee hinnoitteluvuoden loppua kohden.

Viljasadosta on viimeisimpien arvioiden perusteella tulossa määrältään erinomainen. Viljaa on edellisen vuoden hyvän sadon vuoksi runsaasti varastoissa. Viljan markkinointi edellyttää siten huomattavaa viljan maastavientiä. Viljalle säädettyjä vientikustannusmaksuja on sen vuoksi perusteltua tarkistaa. Uusien maksujen tulisi koskea kuluvan vuoden sadosta markkinoille tulevaa viljaa. Voimassa olevat 20 pennin vientikustannusmaksut kilolta katsotaan riittäviksi muiden viljalajien paitsi rukiin osalta. Kuluvan vuoden ruissatoa alkaa tulla markkinoille elokuun 1993 aikana. Lailla olisi siten osittain taannehtiva vaikutus. Viljasadon ja viljan vientitarpeen arviointi ei kuitenkaan riittävällä tarkkuudella ole ollut mahdollista ennen hinnoitteluvuoden alkua. Viljelijöiden tasapuolisen kohtelun kannalta on myös välttämätöntä, että korotettu vientikustannusmaksu voidaan kohdistaa koko hinnoitteluvuonna markkinoille tulevaan viljasatoon.

Lain taannehtivuus jäisi lyhytaikaiseksi ja melko vähämerkitykselliseksi, koska rukiin puinti on aloitettu elokuun alussa ja ensimmäiset viljaerät on toimitettu markkinoille sen jälkeen.

Maataloustulolain 12 §:n 2 momentin mukaan viljan tavoitehinnan tarkistaminen takautuvasti maataloustulon välitarkistusta koskeviin neuvotteluihin liittyen on mahdollista. Tämä tukee sitä käsitystä, että hintamuutosten ohella muutkin tuottajan saamaan hintaan vaikuttavat toimenpiteet tulisi toteuttaa hinnoitteluvuoden alusta lukien siten, että ne koskisivat koko uutta satoa.

Maataloustulolain mukaan maataloudesta saatavaan tuloon vaikuttavista asioista neuvotellaan valtion ja maataloustuottajien kesken. Hallituksen esitys perustuu valtioneuvoston ja maataloustuottajien keskusjärjestöjen välillä 10 päivänä elokuuta 1993 saavutettuun neuvotteluratkaisuun.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on 27 päivänä syyskuuta 1990 päivätyssä lausunnossaan (Lausunto n:o 8) katsonut, ettei viljan markkinoimismaksun säätäminen taannehtivasti vaatinut perustuslainsäätämisyjärjestystä. Edellä olevilla perusteilla hallitus katsoo, että laki olisi säädettävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä tarkoitetussa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta 10 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1062/90) 9 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä 1 momentti on 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (633/93) ja 3 momentti 13 päivänä marraskuuta 1992 annetussa laissa (1002/92), seuraavasti:

9 §

Vehnän, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä ja rukiin vientikustannusmaksu on 70 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhamalta viljakilolta.

— — — — —
Jos viljelijän rukiista saama hinta vientikustannusmaksun vähentämisen jälkeen kuitenkin alittaa myyntihetkellä voimassa olevan venti-

kustannusmaksulla alennetun ohran kausiporastetun tavoitehinnan, vientikustannusmaksua on alennettava alitusta vastaavalla määrällä kuitenkin enintään 70 penniä kilolta.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 1993 ja sitä sovelletaan rukiin vientikustannusmaksun osalta 1 päivästä elokuuta 1993 lukien.

Helsingissä 20 päivänä elokuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

Laki

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta 10 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1062/90) 9 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä 1 momentti on 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (633/93) ja 3 momentti 13 päivänä marraskuuta 1992 annetussa laissa (1002/92), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhamalta viljakilolta.

Vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei koske viljaa, josta on tehty maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (667/91) mukainen leipäviljan varastointi- tai ostosopimus.

Ehdotus

9 §

Vehnän, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä *ja rukiin vientikustannusmaksu on 70 penniä* viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhamalta viljakilolta.

Jos viljelijän rukiista saama hinta vientikustannusmaksun vähentämisen jälkeen kuitenkin alittaa myyntihetkellä voimassa olevan vientikustannusmaksulla alennetun ohran kausiporrastetun tavoitehinnan, vientikustannusmaksua on alennettava alitusta vastaavalla määrällä kuitenkin enintään 70 penniä kilolta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1993 ja sitä sovelletaan rukiin vientikustannusmaksun osalta 1 päivästä elokuuta 1993 lukien.